

INTERVIEW

‘Besef dat we er alleen samen uitkomen’

Een patiënt die een CT-scan krijgt, krijgt vaak jodiumhoudend röntgen-contrastmiddel ingespoten. Een groot deel van deze vloeistof wordt daarna via urine weer uitgescheiden; een flinke belasting voor het watersysteem en de drinkwatervoorziening in Nederland. Hoe los je dit op? **VanWaarde** heeft in dit onderzoek in de 'Brede Proef Plaszakken'.

Over VanWaarde

VanWaarde staat voor transitie. Ze tonen leiderschap, schetsen nieuw perspectief en brengen zaken in beweging om de grote maatschappelijke transitie waar we als samenleving voor staan, waar te maken. Ze ontwikkelen nieuwe visies en strategieën, bouwen aan nieuwe coalities, creëren de benodigde context, ontwerpen nieuwe business modellen en starten nieuwe ondernemingen.

Wat is het probleem?

Valéry Bosch: 'In opdracht van partijen, waaronder het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is er gekeken naar medicijnresten in het oppervlaktewater. Vanuit daar is de ketenaanpak medicijnresten uit water ontstaan.

Binnen de keten hebben we een aantal richtlijnen afgesproken waaronder dat we medicijnen niet gaan verbieden. En dat we binnen de keten allemaal kijken wat we zelf kunnen doen, en niet op elkaar gaan wachten. Zijn we de verbinding aangegaan tussen de verschillende partijen in de keten, bijvoorbeeld de zorg- en waterwereld. Dit vanuit het besef dat we er alleen samen komen.

De vraag was: hoe pakken we dit gezamenlijk aan?

We wilden stappen zetten op dit onderwerp en vooral naar een concrete oplossing. Het idee ontstond om plaszakken aan patiënten mee te geven om het röntgencontrastmiddel op te vangen. Om dit succesvol te implementeren, wilden we eerst onderzoeken wat barrières hiervoor konden zijn. Om vervolgens te toetsen of we die barrières weg konden nemen. Dit heeft geleid tot de 'Brede Proef Plaszakken'. We zijn gaan testen in een pilot met zes verschillende ziekenhuizen met een goede mix van eigenschappen. Midden in de COVID-19 tijd!

Waarom heb je gekozen voor transdisciplinair werken?

De keuze voor transdisciplinair werken was heel logisch, want de medische wereld, overheden en waterwereld hebben elkaar

nodig om het probleem rondom medicijnresten in water op te lossen. In verschillende fases hebben we ingenieursbureau Tauw betrokken om de milieu impact te berekenen. De Universiteit van Wageningen heeft ons geholpen met het onderzoek naar de ervaringen van patiënten en medewerkers. Verder heeft het Erasmus MC geholpen bij selectie van plaszakken.

Wat is jouw rol?

Op dit vraagstuk hebben wij als VanWaarde een heel faciliterende rol gehad, vergelijkbaar met een programmamanager. Er waren (en zijn) veel partijen die heel graag stappen wilden maken. En wij hadden het overzicht van wat er moest gebeuren in welke fase. We wilden de mensen uit de branche met zoveel energie op dit vraagstuk écht faciliteren om dit voor elkaar te krijgen.

Wat is het resultaat?

Het doel van de Brede Proef Plaszakken was om inzicht te krijgen in alle barrières en deze waar mogelijk op te lossen. Onze opdracht was initieel om die brede proef te organiseren. Door een uitzending bij 1Vandaag ontstond er heel veel zichtbaarheid en vraag om mee te doen vanuit andere ziekenhuizen. Hierdoor is onze opdracht verlengd en uitgebreid naar een werkvorm om plaszakken in Nederlandse ziekenhuizen te

implementeren. Dit met de intentie om het ook zonder onze betrokkenheid door te laten lopen. Een van de zichtbare resultaten uit zich in de groei van bewustwording van dit probleem binnen ziekenhuizen. De tijd was er misschien ook rijp voor, maar dit project heeft die transitie zeker in versnelling gebracht.

Wat voor aanpak is in dit proces gebruikt?

In het proces werken we echt als transitie-managers. We proberen het complexe vraagstuk concreet te maken en handelingsperspectief te bieden. Hiervoor gebruiken we de 10 leidende principes voor transitie management van VanWaarde. Bijvoorbeeld 'Maak complexe opgaven behapbaar', en 'Zet die opgave centraal'. Aan de hand van deze principes hebben we een manier van denken die centraal heeft gestaan tijdens de opgave. Daarnaast hebben we elke keer gekeken naar wat er nodig was in elke fase van het werken aan de opgave.

Wat kunnen anderen leren uit jullie proces?

Wat anderen uit ons proces kunnen leren is dat je naast een leidraad zoals de 10 leidende principes ook goed moet begrijpen wat het probleem is. Vanuit hier kun je oplossingsgericht kijken wat de volgende stap is.

Waar ben je trots op?

Hoe we vanuit een mega complex vraagstuk iets super concreets hebben kunnen neerzetten, en het bereik wat we hebben gekregen tijdens de COVID-pandemie. Uiteindelijk deden bijna alle ziekenhuizen mee in Nederland mee!

Contactgegevens:

Valéry Bosch valery.bosch@van-waarde.com

Website: <https://van-waarde.com/>

'Het complexe vraagstuk concreet maken en handelingsperspectief bieden'